

Presentation av
det förebyggande arbetet
i Åtvidabergs kommun, 2008

Bakgrund

Åtvidabergs kommun tilldelades statligt bidrag för att anställa en drogsamordnare. Samordnaren påbörjade sitt arbete den 15 januari 2007 arbetet har fortsatt på heltid under hela 2008. Kommunen har sökt statligt medel till drogsamordnartjänsten även för 2009.

Målet med att anställa en drogsamordnare var att de drogpolitiska frågorna skulle lyftas och sättas i sitt sammanhang, implementera det drogpolitiska handlingsprogrammet i kommunens verksamhet. Därutöver skulle samarbetet mellan kommunens olika verksamheter, andra myndigheter, allmänheten och frivilligorganisationer förbättras.

Drogsamordnarens uppgift är att göra kartläggningar, lägesbeskrivningar, skriva/revidera handlingsprogram, dokumentera verksamheten, ta initiativ till utvärderingar, utveckla system för uppföljning, förankra och föredra för beslutsfattare, leda/genomföra processarbete och hålla sig á jour med aktuell kunskap inom området.

Drogsamordnaren ska även mobilisera resurspersoner, bygga nätverk, ta initiativ till att utvecklingsarbete sätts i gång inom prioriterade områden, inspirera och driva på samt marknadsföra det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom kommunen både internt och externt. Drogsamordnaren ska även aktivt söka pengar från externt håll till hälsofrämjande och förebyggande projekt och utbildningar.

Aktiviteter

Samverkan för trygga och goda uppväxtvillkor i Åtvidaberg

Fokus har legat på att utveckla stödjande miljöer för barn och ungdomar i förskolan/skolan och inom föreningslivet i allmänhet och i synnerhet har arbetet under 2008 fokuserats på barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Mycket av kraften har lagts på att utveckla rutiner för samverkan mellan socialtjänst, polis, skola, Barn och familjepsykologiskt centrum, elevvård.

Föräldrastöd

En grupp arbetar med att ta fram förslag för att utveckla föräldrastöd i Åtvidaberg samt utveckla arbetet med barn och ungdomsstödsgrupper. Gruppens övergripande mål är att samverka kring utveckling av stöd till föräldrar, barn och ungdomar för att ge dem verktyg att hantera sitt liv och sin vardag. Gruppen består av personal från socialtjänsten, familjecentralen, samt förskolan/skolan med representanter från samtliga rektorsområden i grundskolan.

Gruppen har till uppgift att ta fram förslag på olika föräldrastödsmetoder, räkna på vad det kostar/förälder samt väga för och nackdelar med olika metoder. I uppdraget ligger att ta fram förslag på både allmänt föräldrastöd för alla föräldrar i Åtvidaberg men även ett förslag för föräldrar som behöver mer riktade insatser för att få verktyg att hantera sitt föräldraskap. Gruppen har i nuläget bestämt sig för att räkna på ett par olika metoder. Gruppen har levererat ett förslag som kommer att presenteras för styrgruppen och politiker under hösten.

Utveckling av Barn och ungdomsstödsgrupper; BUS-grupper.

Elva personer har genomgått Eleonoragruppen AB:s utbildning som vänder sig till den som kommer i kontakt med barn och tonåringar i svårigheter. Syftet är att öka kompetensen om utsatta barns situation och vilken hjälp som behövs. Samtliga som erbjuds att gå dessa utbildningar får som uppdrag att bli ambassadörer för att sprida kunskaper om barn och tonåringar i svårigheter på sina respektive arbetsplatser. Sju av tio som genomgått utbildningen kommer att fortsätta och en utbildning som medför att dem blir barngruppsledare. Av dessa sju kommer fem personer från skolan och två från socialtjänsten. Från och med hösten 2008 leds BUS-grupperna i Åtvidaberg av en person från skolan och två personer från socialtjänsten. Tidigare var det två personer från socialtjänsten som var gruppleddare i grupperna. Det finns BUS-grupper för små barn ca 7-10 år, mellanstora barn ca 10-13 år, och för stora barn ca 13-16 år.

Utveckling av resursteam för barn som far illa.

Resursteamet heter GIRAFF-gruppen, GIRAFF står för gemensamma innovativa resurser för att stärka familjen. Gruppen består av socialtjänstens gruppleddare för barn och ungdomar, en skolsköterska, skolpsykologen, en specialpedagog, närpolischefen och en psykolog från BFC.

Syftet med GIRAFF-gruppen är att samverka i ärenden som är aktuella på flera ställen för att få en helhetssyn med fokus på barnet. Barn och familjer ska inte behöva hamna ”mellan stolarna”. Målgrupp är barn 0-18 år, barn som är aktuella hos flera myndigheter, där en myndighet ”kört fast” och inte kan lösa situationen i den egna organisationen eller med de samverkansformer som finns. Ett ärende aktualiseras i GIRAFF-gruppen via respektive representant för varje myndighet. Ett ärende kan tas upp i GIRAFF-gruppen antingen via samtycke från föräldrar eller anonymt. I båda fallen har gruppen en konsultativ roll. GIRAFF-gruppen träffas en gång per månad med start i oktober 2008. Återkoppling sker till berörda med förslag på åtgärd.

Sommarlovsläger 2008

En meningsfull fritid är viktigt för att alla barn ska må bra och utvecklas till trygga individer. För att fritiden ska vara meningsfull är det bra om föreningar med barn och ungdomsverksamhet kan samverka med varandra. På sommarlovet samverkade nio föreningar och kommunen för att erbjuda barn ett läger.

Under tre veckor på sommarlovet 2008 erbjöds alla barn i Åtvidabergs kommun som är födda 1995, 1996, 1997 och 1998 att delta i ett dag läger. På lägret gavs barnen möjlighet att prova på nio olika föreningars verksamhet. Det var 89 barn som deltog på lägret och 29 barn och ungdomar i åldern 14-19 år gavs möjlighet till sommarjobb på lägret. Alla ledare som arbetade på lägret gick SISU:s plattformsutbildning som är en tvådagars barn och ungdomsledarutbildning. Samordnaren hjälpte åtta av de nio föreningar att söka medel från Idrottslyftet, kommunens föreningar beviljades ca 280 000 kr från idrottslyftet för att genomföra sommarlovsläger 2008.

Två av delmålen med lägret var att *Aktivera barn och ungdomar under sommarlovet* och att, *Stimulera och inspirera barn och ungdomar till en meningsfull fritid.*, De sex grupperna med barn aktiverades och fick prova på minst en föreningsaktivitet under ca två timmar varje dag. Det var 27 av dem 55 barnen som tyckte att det som var bra med lägret var att dem fick prova på olika sporter/aktiviteter. Flera av barnen tyckte att lägret var bra eftersom dem var sysselsatta.

Två andra delmål var att *Öka föreningsdeltagandet bland barn och ungdomar i Åtvidaberg* och att *genom detta öka barn och ungdomars fysiska aktivitet.*

Föreningarna har genom lägret fått möjlighet att marknadsföra sin förening. Föreningarna kommer att erbjuda barnen att prova på deras aktivitet gratis tio gånger under hösten för att sedan ta ställning till om de vill fortsätta och bli medlemmar detta är ett bra sätt för föreningarna att utöka sitt medlemsantal och därmed ge möjlighet till att öka delaktigheten och den fysiska aktiviteten bland kommunens barn. Enligt de enkäter som deltagarna på lägret fyllt i var det 45 av 55 barn som vill fortsätta att prova en eller flera av de föreningsaktiviteter som de provat på lägret. Utav dessa 45 barn var det sex barn som inte var aktiva i någon förening alls innan lägret.

Ett annat mål var att *underlätta rekryteringen av barn och ungdomsledare.*

Det var två av dem 12 gruppledarna som valde att bli ledare i en av de medverkade föreningarna, ingen av dem var ledare innan lägret. Tre av gruppledarna var föreningsledare i en av de medverkande föreningarna sedan tidigare och dem kommer att fortsätta som ledare i sin förening efter lägret. Föreningarna har rekryterat fem nya ungdomsledare genom att erbjuda aktiva ungdomar sommarjobb i föreningen. Sammanlagt har föreningarna värvat sju nya föreningsledare genom lägret.

Skapa förutsättningar för samverkan mellan kommun och föreningsliv var ett annat mål med lägret. Dem deltagande föreningarna tycker att samverkan med kommunen har fungerat bra. En del föreningar uppger att dem känner ett visst motstånd att få tillgång till kommunens anläggningar. Personalen i anläggningarna borde få bättre information om vad som gäller.

Kontakten med projektledaren har fungerat bra. Någon tycker att det till viss del har det varit svårt att få tag på projektledaren när dem har haft frågor eftersom hon dels arbetade med annat och dels var på semester. Andra tycker att kontakten har fungerat bra och att det har varit värdefullt att få hjälp med ansökningar och annat praktiskt.

Ge förutsättningar för en bättre dialog mellan föreningarna som förhoppningsvis kan leda till bättre samverkan kring kommunens barn och ungdomar.

Samtliga föreningar anser att dialogen mellan föreningarna inte blivit bättre. Någon tycker att det var bra att få ansikte på andra som deltog i lägret och att föreningarna borde samarbeta mer.

Övriga aktiviteter

Rökfri arbetstid

Åtvidabergs kommun införde rökfri arbetstid den 1 januari 2008, det är inte tillåtet att röka på betald arbetstid.

Tillsyn/boendestöd för gymnasielever/ungdomar

Samordnaren initierade ett möte där Åtvidabergs brottsförebyggande råd/Hälsorådet bjöd in Rektor på Bildningscentrum Facetten, hyresvärdar i Åtvidabergs kommun, Ridklubben, ÅFF, Åtvidabergs golfklubb för att diskutera hur vi gemensamt kan utveckla samarbetet med att stötta och utveckla ungdomar som flyttar hit till Åtvidaberg för att läsa på Bildningscentrum Facetten.

I dagsläget bor det 98 ungdomar i kommunen som valt att bosätta sig i Åtvidaberg för att studera på gymnasieskolan. Många har svårt att klara av städning, tvätt och matlagning och vardagen utanför skolan. Det är lätt att deras lägenheter blir tillhåll och samlingsplatser med

en hel del festande i brist på annan sysselsättning. Allt detta medför i sin tur att andra hyresgäster blir störda. Detta är förvisso ett föräldraansvar, men kan vi gemensamt stötta dessa elever på plats ökar det troligtvis antalet ungdomar som väljer Åtvidaberg som studieort och förhoppningsvis blir det färre fester.

En arbetsgrupp tillsattes för att utarbeta ett förslag på tillsyn/boendestöd. Bildningscentrum Facetten kommer att köpa tjänsten omsorg/boendestöd med koppling till skolan och hyresvärdarna kommer att ges möjlighet att köpa tjänsten omsorg/boendestöd på fritiden. Föreningarna, skolan och den person som anställs för att arbeta med tillsyn kommer att samordna en fadderverksamhet som stöd för hitflyttade ungdomar.

Nätverk/Arbetsgrupper som drogsamordnaren ingår/ingått i:

Länsstyrelsens nätverk för samordnare, samtliga samordnare i länet och länsstyrelsen

Länsstyrelsens nätverk för drogförebyggande arbete i Östergötland, med olika aktörer som arbetar drogförebyggande

Projekt mot organiserad brottslighet med övriga 13 kommuner i Östergötland

Nätverk med alkoholhandläggaren, Linköpings alkoholhandläggare, Linköpings närpolischef, krögare och länsstyrelsen

Rikscentrum för brottsbekämpning och brottspreventions träffar om brottsförebyggande arbete med fokus på ungdomskriminalitet

Nätverk med Fritidsgården, frikyrkorna, bandyklubben och ridklubben

Styrgrupp för Åtvidabergssamverkans med skolchefen och vård och omsorgschefen, områdeschefen på IFO och en av rektorerna.

Utbildningsinsatser

All personal inom socialtjänsten samt kommunens skolsköterskor utbildades i motiverande samtal under våren 2008.

Socialtjänsten har utbildat fyra handläggare i ASI som är ett instrument för en strukturerad intervju som innehåller frågor som är relevanta för klienters missbruksproblem.

Intervjun täcker förutom alkohol- och narkotikamissbruk även andra livsområden som arbete, fysisk och psykisk hälsa, socialt umgänge och kriminalitet.

För socialtjänstens personal, skolsköterskor, skolkuratorer, specialpedagoger, studie och yrkesvägledare, skolpsykolog, rektorer och enhetschefer inom skolan, polisen och barn och familjepsykologiskt centrum har interna utbildningar i grundkunskap om varandra och samverkan anordnats under våren 2008.

I augusti var det en gemensam föreläsning för all personal inom barnomsorg och skola, socialtjänsten och BFC, även kommunpolitiker deltog under föreläsningen. Föreläsaren var Mats Trondman, Professor i sociologi. Med rötter i 50- och 60-talens folkhem och idrottsrörelsen kom att intressera sig för barn- och ungdomars situation i samhället, inte minst ur klassperspektiv. Hur barn och ungdomar växer upp till att bli de individer de blir säger en del om samhället i sig.

De osynliga barnen var en utbildningsdag som anordnades av Eleonorgruppen under september 2008. Syftet med dagen var att bygga på kunskapen om barns hjälpbehov och utsatthet, samt att ge deltagarna möjlighet att utbyta professionella och andra erfarenheter - till gagn för barnen och deras familjer. Det var sex personer från Åtvidaberg som deltog på

utbildningsdagen, fyra personer från socialtjänsten och två från barn och utbildningsförvaltningen.

Under oktober månad anordnade Adesso productions en utbildning om ”De glömda barnen” Utbildningen gav kunskap om dessa barns situation och verklighet men belyser även de nycklar som faktiskt finns för att vi vuxna på ett bättre sätt ska kunna se, hjälpa och inge hopp för framtiden. På denna dag deltog fyra personer från socialtjänsten